

Taakomschrijving van een jeugdambtsdrager

Inhoudsopgave

1. **Inleiding**
2. **Aanleiding**
3. **Doel**
4. **Taken van de jeugdambtsdrager**
5. **Jaarlijks terugkerende organisatorische taken van de jeugdambtsdrager**
6. **Positie in kerkenraadsvergadering**
7. **Werving van nieuwe leiding**
8. **Informatiebronnen voor jeugdambtsdragers**

1. Inleiding

Misschien heeft u nog maar korte tijd geleden gehoord dat u benoemd bent tot jeugdambtsdrager. Dan komt er heel wat op u af. Een grote verantwoordelijkheid en een prachtige taak. Het belangrijkste wat dan gezegd kan worden is 'de Heere Die roept, is getrouw. Hij zal u geven wat u nodig heeft als u alles alleen van Hem verwacht'. Voor veel jeugdambtsdragers begint hun opdracht met een zoektocht. Een zoektocht naar wat u precies als taak gekregen heeft. Dat is een vraag die moeilijk te beantwoorden is, omdat de taak van een jeugdambtsdrager in diverse kerkverbanden, maar ook binnen gemeenten op hele verschillende manieren ingevuld wordt. In het verleden is er veel nagedacht over het wel of niet aanstellen van een jeugdambtsdrager. Hier leest u meer over in hoofdstuk 4 'De functie van een jeugdambtsdrager'. Elke plaatselijke situatie vraagt om een maatwerk taakomschrijving. Het maakt nogal verschil of een gemeente uit 2000 leden of uit 200 leden bestaat en hoe de populatie in de gemeente opgebouwd is. Deze maatwerk omschrijving wordt u in dit document niet geboden. Dit document kan echter goed als uitgangspunt genomen worden om vervolgens te bekijken welke onderdelen wel en niet passend zijn in de plaatselijke gemeente waar u deel van uitmaakt. Op deze manier hopen we u dienstbaar te zijn. Van harte Gods onmisbare zegen gewenst!

2. Aanleiding

Voor veel jeugdambtsdragers is het een zoektocht om er achter te komen wat er precies van hem verwacht wordt. Een gemeente en kerkenraadsleden kunnen hele verschillende verwachtingen hebben van de persoon met dit ambt. Dit document is bedoeld om jeugdambtsdragers te ondersteunen in de taak die zij ontvangen hebben.

3. Doel

Het doel van dit document is om duidelijkheid te verschaffen met betrekking tot het wat en hoe van de taken van de jeugdambtsdrager. Gezien het feit dat deze taak plaatselijk op verschillende manieren vorm krijgt is geen takenlijst te geven die voor alle gemeenten zou gelden. Kerkenraden kunnen met behulp van dit document een maatwerk takenlijst opstellen die voor de betreffende gemeente passend is. Op deze manier kan de jeugdambtsdrager effectief werken en worden misverstanden met betrekking tot de taken voorkomen. Ook hopen we door middel van dit document de overdracht en het inwerken van een eventuele opvolger te vergemakkelijken en continuïteit in de gemeente te waarborgen. Een jeugdambtsdrager is een ambtsdrager met dezelfde rechten en plichten als de andere ambtsdragers, maar dan met het bijzondere aandachtsveld de jeugd en het jeugdwerk. Hij dient zodoende als contactpersoon tussen de

kerkenraad en het georganiseerde jeugdwerk, zoals verenigingen en clubs¹, maar ook als coördinator² van een gedeelte van of het gehele jeugdwerk en pastoraat.³ De jeugdambtsdrager is dus een ambtsspecialisatie voor de doelgroep jeugd van één of meerdere ambtsdragers.⁴ In de meeste gemeenten besteden ambtsdragers relatief heel wat meer tijd (in de vorm van pastorale zorg en persoonlijke aandacht) aan het oudere (60+) deel van de gemeente dan aan de groep van 0-27 jarigen, ook wanneer de ouderen getalsmatig wellicht in de minderheid zijn. Het jonge deel van de gemeente heeft (gezien het belang van vorming en binding met de gemeente) vaak idealiter meer aandacht nodig dan er aan hen besteed wordt in de praktijk.

1. *Deputaten, Nota jeugdwerk, 24, 25.*

2. *Heitink, Kerk en jongeren, 103.*

3. *Koole, Uit liefde, 169.*

4. *Koole, Uit liefde, 162.*

4. De taken van de jeugdambtsdrager

Onder de term 'jeugd' verstaan we aan alle kinderen en jongeren van 0-27 jaar in de gemeente. De bovengrens van deze doelgroep is vastgesteld bij 27 jaar in verband met de groep studenten die langer door studeren en daardoor gemakkelijk 'buiten de boot' vallen. Daarnaast is er onder deze groep jongvolwassenen een splitsing te zien in de gemeenten van hen die wel of (nog) geen belijdenis gedaan hebben. Wanneer geen belijdenis gedaan wordt en deze doelgroep niet actief betrokken wordt is randkerkelijkheid en kerkverlating een potentieel gevaar. De jongvolwassenen die wel in het midden van de gemeente hun geloof beleden hebben raken ook nog wel eens 'buiten beeld' omdat er weinig vervolgactiviteiten na de belijdenis aangeboden worden. Gezien deze factoren mogen deze jongvolwassenen als doelgroep binnen het jeugdbeleid en de zorg voor jongeren niet ontbreken.

Om voor al deze jongeren aandacht en zorg te hebben kan de jeugdambtsdrager onderstaande taken op zich nemen. Omdat de takenlijst voor een grote gemeente erg groot kan zijn is het wellicht mogelijk andere gemeenteleden, of een tweede ambtsdrager te vragen medeverantwoordelijk te maken. Niet alle taken zijn specifiek behorend bij het ambt van een jeugdambtsdrager. Laat ambtelijke en pastorale taken binnen de kerkenraad verdeeld worden en zoek voor allerlei organisatorische taken hulp vanuit de gemeente, bijvoorbeeld in de vorm van een jeugdraad. Een goede afstemming met leidinggevenden van clubs en verenigingen is van groot belang. Een deel van de taken die hieronder beschreven staan kunnen wellicht ook door de leidinggevenden uitgevoerd worden. Per gemeente moet gezocht worden naar een passende invulling van de takenlijst om de zorg voor alle jongeren goed te verdelen en te waarborgen.

Taken die voor deze doelgroep nodig zijn en passend zouden zijn in het takenpakket van een jeugdambtsdrager zijn:

- a. Algemeen kinder- en jongerenpastoraat verlenen binnen de eigen gemeente. De invulling van het kinder- en jongerenpastoraat kan op diverse manieren vormgegeven worden. Mogelijkheden zijn:
 - Minimaal eenmaal per jaar een persoonlijk gesprek voeren met de jongeren in de leeftijd van 12-27 jaar die zelfstandig wonen en ongehuwd dooplid zijn.
 - (De gehuwde stellen uit deze doelgroep, of de jongvolwassenen die bij hun ouders wonen zouden onder de verantwoordelijkheid van de wijkouderling kunnen vallen.)
 - Op bijzondere momenten in het leven van kinderen en jongeren iets laten horen of zien; denk aan situaties als een verjaardag, een huwelijk, de overgang van basisschool naar de middelbare school, school examens, rij examens, het sterven van een familielid of goede bekende, het begin of einde van een liefdesrelatie van een jongere etc.
- b. Bijzonder kinder- en jongerenpastoraat verlenen binnen de eigen gemeente. Onder bijzonder kinder- en jongerenpastoraat verstaan we de zorg voor kinderen en jongeren die het moeilijk hebben. Het betreft aanvullende zorg en aandacht t.o.v. het algemene kinder- en jongeren pastoraat. Voorbeelden daarvan zijn:

- Kinderen en jongeren die (chronisch) ziek zijn;
 - Kinderen en jongeren van gescheiden ouders;
 - Anders begaafde kinderen en jongeren (lichamelijk en/of verstandelijk gehandicapt);
 - Kinderen en jongeren met rouw of verdriet (m.n. wanneer een naast familielid als vader, moeder, broer of zus gestorven is, kan een rouwperiode niet met enkele weken een 'verwerkt verdriet' zijn voor kinderen en jongeren);
 - Kinderen en jongeren die randkerkelijk zijn;
 - Kinderen en jongeren met persoonlijke vragen of problemen.
- c. De bijzondere aandacht van de jeugdambtsdrager dient uit te gaan naar de kinderen en jongeren die niet (of niet meer) deelnemen aan de catechese, het kinder- en jeugdwerk en/of ontrouw zijn in de kerkgang. De namen van de betreffende kinderen en jongeren worden hem door de catecheet en clubleiding verstrekt. Het is de opdracht voor de jeugdambtsdrager om jongeren die afgedwaald zijn, of gaan afdwalen te bezoeken.
 - d. De kerkenraad in september op de hoogte brengen van een planning en plan van aanpak van de bezoeken voor het winterseizoen. En gedurende het seizoen hen op de hoogte brengen en houden van het verloop en de status van de bezoeken en de bijgewoonde vergaderingen.
 - e. De jeugdambtsdrager dient het kinder- en jeugdwerk te begeleiden en te stimuleren, terwijl hij de leiding met raad en daad terzijde staat. Dit kan door bijvoorbeeld:
 - Minimaal eenmaal per jaar met de

leidinggeevenden te vergaderen over het verloop van de zondagsschool, clubs en verenigingen, de inhoud en het materiaal te bespreken, de namen van de betreffende kinderen en jongeren door te nemen en allerlei organisatorische zaken te bespreken.

- Jaarlijks toerusting te organiseren voor leidinggeevenden door bijvoorbeeld een cursus of toerustingsavond door een jongerenorganisatie plaatselijk te laten verzorgen en/of het bezoek aan een landelijke toerustingsdag te stimuleren en mogelijk te faciliteren.
 - De leidinggeevenden aan het einde van het seizoen op een ontspannen wijze te ontmoeten en hen (bijvoorbeeld met een kleine attentie namens de kerkenraad) te bedanken voor hun inzet.
 - Minimaal eenmaal per jaar een bijeenkomst van de zondagschool, club en vereniging te bezoeken.
- Niet alle jeugdambtsdragers hebben voldoende affiniteit met het georganiseerde kinder- en jeugdwerk. Het is belangrijk dat de jeugdambtsdrager deze zaken coördineert, maar inhoudelijk kan er gekeken worden welke persoon (met kinder- of jeugdwerk ervaring) geschikt zou zijn de jeugdambtsdrager hierin bij te staan.
- f. De jeugdambtsdrager heeft de taak nieuwe kinder- en jeugdleiders uit de gemeente te werven wanneer dit nodig is.
 - g. Zorg dragen voor het ontwikkelen en volgen van een gemeentelijk jeugdbeleid.

5. Jaarlijks terugkerende organisatorische taken van de jeugdambtsdrager

Vanwege de diversiteit van het takenpakket van de jeugdambtsdrager is het gevaar groot dat deze persoon overbelast wordt, gezien alle organisatorische elementen die deze taak (naast alle inhoudelijke en actieve taken) ook in zich heeft. Mogelijk is er binnen een jeugdraad een secretarisfunctie aan te stellen die de jeugdambtsdrager ondersteunt bij deze organisatorische taken. Onderstaand is een voorbeeld schema opgenomen om in kaart te brengen waar de jeugdambtsdrager op moet letten gedurende het winterseizoen.

Het is aan te bevelen dat elke jeugdambtsdrager een dergelijk schema maakt met de taken die hem zijn toebedeeld en deze presenteert aan de andere kerkenraadsleden.

Juli	Opvragen van ledenlijst bij de scriba met alle 0-27 jarigen en in kaart brengen welke kinderen en jongeren waar aanwezig zouden kunnen zijn. Gedurende het seizoen kunnen bijzonderheden bij de betreffende personen genoteerd worden.	Overzicht krijgen over de huidige status van kinderen en jongeren die aangesloten zijn.
	Een voorstel jaarplan maken voor de kerkenraad met aandachtspunten conform het omschreven jeugdbeleid.	
	Een vergadering plannen met alle catecheten en clubleiding over het kinder- en jeugdwerk voor in september.	Inzichtelijk krijgen wie wel en niet deelnemen aan het kinder- en jeugdwerk en controleren of alles voor het nieuwe seizoen op orde is, conform jeugdbeleid.
September	De kerkenraad een voorstel jaarplan presenteren conform jeugdbeleid en de taakomvang van de jeugdambtsdrager bespreken.	Overzicht krijgen over de omvang van de taak 'bezoeken en pastorale zorg'.
	De kerkenraad een voorstel planning presenteren van de jeugd die benaderd en bezocht moet worden gedurende het seizoen.	
	Een voorstel planning maken van het bezoeken van bijeenkomsten in het kinder- en jeugdwerk gedurende het seizoen.	Toezicht, contact en betrokkenheid waarborgen vanuit de kerkenraad.
	De kerkenraad een voorstel planning presenteren van de jeugd die bijzondere zorg nodig heeft gedurende het seizoen en bezocht moet worden.	Waarborgen van actieve betrokkenheid bij kinderen en jongeren die het moeilijk hebben.
Oktober	Toerusting voor leidinggevenden organiseren (de data voor de twee-jaarlijkse landelijke toerusting en de mogelijkheden voor plaatselijke toerusting staan vermeld op de website www.goedinvorm.nu). Plan voor plaatselijke toerusting tijdig data met alle betrokkenen om een zo hoog mogelijke opkomst te kunnen realiseren.	Investeren in en waarborgen van kwaliteit van het kinder- en jeugdwerk.
Oktober tot juni	Volgens vastgestelde plannings pastorale zorg verlenen en contacten onderhouden.	Zelfstandig en event. in samenwerking met anderen de geplande bezoeken en verslag aan de kerkenraad uitvoeren.
	De leidinggevenden ondersteunen en regelmatig persoonlijk contact (of per club/vereniging) met hen onderhouden; zeker wanneer deze een eerste seizoen als leidinggevende mee werken.	Betrokkenheid tonen bij het georganiseerde kinder- en jeugdwerk.
Juni	Leidinggevenden bedanken namens kerkenraad (event. met kleine attentie)	Betrokkenheid en waardering tonen.
	Nieuwe leidinggevenden werven wanneer dit nodig is.	Tijdig voorbereidingen treffen voor het nieuwe seizoen.

6. Positie in kerkenraadsvergadering

Hoewel de situatie plaatselijk heel verschillend kan zijn, hebben de meeste kerkenraden een volle vergader agenda. Het verslag doen van de pastorale zorg die plaatsgevonden heeft kan op een laat tijdstip te snel worden behandeld. Als de jeugdambtsdrager bij het voorbereiden van de vergadering punten heeft die hij van groot belang vindt, geeft hij dat reeds in het begin van de vergadering aan tijdens het vaststellen van de agenda. Zo mogelijk kan dit punt dan eerder behandeld worden.

7. Werving van nieuwe leiding

Bijna elk jaar is het nodig om op zoek te gaan naar nieuwe leiding. Begin ruim op tijd (enkele maanden) met deze zoektocht. Het is plaatselijk verschillend welke route genomen wordt in het werven van nieuwe leiding. Vaak is dit in een reglement beschreven. Onderzoek hoe dit plaatselijk geregeld is. Onderstaande stappen zouden genomen kunnen worden, een suggestie:

- a. Vraag resterende clubleiding op namen uit de gemeente van belijdende leden.
- b. Vraag instemming van de kerkenraad om de genoemde personen te benaderen en vraag hen eventueel de lijst verder aan te vullen.
- c. Benader de betreffende personen, stimuleer hen tijdens het gesprek. Geeft daarbij aan dat het niet om een vaste benoeming gaat, maar dat een ambtstermijn wel een mooie periode is. Geef ze een week bedenktijd en biedt ze aan dat ze daarin met alle vragen mogen komen of dat je bereid bent tot een bezoek.
- d. Rapporteer terug aan de kerkenraad wat er uit de contactmomenten gekomen is.
- e. Stuur de persoon die aanvaardt toe:
 - a. Materiaal wat tijdens de club behandeld wordt ter inzage.
 - b. Contactgegevens van mede club leiding en vergaderdata.
 - c. Jeugdbeleid en vastgestelde afspraken rondom het kinder- en jeugdwerk.
 - d. Een gedragscode met de vraag deze te ondertekenen i.v.m. 'Veilig Jeugdwerk'.

8. Informatiebronnen voor jeugdambtsdragers

a. Websites:

- www.lcj.nl
- www.hjw.nl
- www.hervormdezondagsscholen.nl
- www.goedinvorm.nu
- www.abcvanhetgeloof.nl
- www.abcvoorkinderen.nl
- www.geloofinhetgezin.nl
- www.geloofwaardigopvoeden.nl
- www.evangeliestek.nl
- www.justreadit.nl
- www.basi-c.nl

b. Boeken:

- 'Op zoek naar vreugde in het ambt' (Artios Reeks)
Vergunst, P.J., Uitgeverij Groen, 2020
- 'Uit liefde tot Christus en Zijn gemeente:
een handreiking aan de ouderling'
Koole, D. & W.H. Velema, Kampen: J.H. Kok, 1982
- 'Verricht uw dienst ten volle; de ouderling in de praktijk'
Koole, D. & W.H. Velema, Kok Voorhoeve, 3e druk 1998
- 'Wie zijn wij? De plaats van, informatie over, kijk op de
Christelijke Gereformeerde Kerken'
Velema, J.H., Buijten & Schipperheijn, 1992
- 'Leer ons lezen'
Meeuwse, W.C. drs., Bunnik: de Banier, 2008
Ouderling zijn heeft alles te maken met Bijbelgebruik.
Daarom het boekje 'Leer ons lezen' met achterin een heel
aantal duidelijke overzichten. (kijk bijvoorbeeld eens bij
pagina 154 en verder)

- 'Praktisch en Pastoraal'
(serie met allerlei specifieke onderwerpen)
Geschreven door diverse mensen, de boekjes zijn
uitgegeven door Uitgeverij Jongbloed.
De serie Praktisch & Pastoraal wil op begrijpelijke wijze
praktische voorlichting geven over levensvragen en-
problemen. Elk deel bevat een stuk feitelijke informatie,
pastorale bezinning en praktische adviezen.
- 'Liefdevol oog en open oor'
Meulen, dr. H.C. van der (red.), Uitgeverij Boekencentrum
BV, 2014 Handboek pastoraat
- 'De vrouw van...'
Westerink, J., Uitgeverij 't Gulden boek, 2014 Pastorale
gedachten over de vrouw van een ambtsdrager
- 'Omzien naar elkaar: basiszorg in de christelijke gemeente'
Dirk Lemens en Jef De Vriese, CPC, 2007
- 'Serie pastoraal: voor meer specifieke Bijbelse
hulp in de gemeente'
Geschreven door diverse mensen, de boekjes uit de serie zijn
uitgegeven door Centrum voor Pastorale Counseling en te
bestellen via de website.
- 'Helpen met de Bijbel: inleiding in de pastorale counseling'
De Vriese, J., CPC, 2007